

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Physical Education Teachers' Attitudes towards Intellectual Disabled Students

Murat Ergin

Berkan Bozdağ

Article Information

DOI: 10.29299/kefad.864003

Received: 18.01.2021

Revised: 09.06.2021

Accepted: 06.08.2021

Keywords:

Physical Education Teacher,
Intellectual Disabled,
Special Needs,
Attitude

Abstract

The aim of this study was to examine the attitudes of physical education (PE) teachers towards students with intellectual disabilities by taking various variables into consideration. A total of 351 PE teachers from 51 provinces participated in the research. The Shapiro-Wilk test, Independent Sample t test, ANOVA test, and LSD test were used to analyze the data. As a result of the research, in the "Supports", "Acceptance", and "Fears" sub-dimensions of PE teachers aged 30 years or younger, and in the "Supports" and "Acceptance" sub-dimensions of PE teachers with 10 years of service or less were found to showing more a positive attitude when compared to the PE teachers in other groups. The PE teachers who had experience with students with special needs (SN) showed more positive attitudes towards students with intellectual disabilities in the "Benefits", "Supports", and "Acceptance" sub-dimensions when compared to the PE teachers who had no experience. It was determined that PE teachers who took Sports for People with Disabilities course show more positive attitudes towards students with intellectual disabilities in the "Benefits", "Supports" and "Fears" sub-dimensions than the teachers who did not take this course. There was no statistically significant difference between the attitude scores of the PE teachers towards students with intellectual disability in terms of gender. In future studies, the reasons why PE teachers' attitudes towards students with SN are positive or negative can be investigated. Moreover, it can be investigated as to why there is a difference between the attitudes of male and female PE teachers towards students with SN.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilere İlişkin Tutumları

Makale Bilgileri

DOI: 10.29299/kefad.864003

Yükleme: 18.01.2021

Düzelme: 09.06.2021

Kabul: 06.08.2021

Anahtar Kelimeler:

Beden Eğitimi Öğretmeni,
Zihinsel Yetersizlik,
Özel Gereksinim,
Tutum

Öz

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinin zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmaya 51 ilden 351 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Verilerin analizinde, Shapiro Wilk testi, Bağımsız Örneklem t testi, ANOVA testi ve LSD testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, 30 yaş ve altı beden eğitimi öğretmenleri "Destekler", "Kabul" ve "Korkular" alt boyutlarında, 10 yıl ve altı hizmet süresine sahip beden eğitimi öğretmenleri "Destekler" ve "Kabul" alt boyutlarında diğer gruplardaki beden eğitimi öğretmenlerine göre daha olumlu tutum göstermişlerdir. Özel gereksinimli öğrencilerle deneyimleri olan beden eğitimi öğretmenlerinin "Yararlar", "Destekler" ve "Kabul" alt boyutlarında deneyimi olmayan beden eğitimi öğretmenlerine oranla zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik daha olumlu tutum göstermişlerdir. Engellilerde Spor dersi alan beden eğitimi öğretmenlerinin "Yararlar", "Destekler" ve "Korkular" alt boyutlarında bu dersi almayan öğretmenlere göre zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni açısından beden eğitimi öğretmenlerinin zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır. Yapılacak araştırmalarda beden eğitimi öğretmenlerinin özel

Sorumlu Yazar: Murat Ergin, Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Türkiye, muratergin@aksaray.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6188-0492>.

Berkan Bozdağ, Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye, brknbozda@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3657-4359>.

Atf için: Ergin, M. & Bozdağ, B. (2021). Beden eğitimi öğretmenlerinin zihinsel yetersizliği olan öğrencilere ilişkin tutumları. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1286-1310.

gereksinimli öğrencilere yönelik tutumlarının olumlu veya olumsuz olmasının nedenleri araştırılabilir. Erkek ve kadın beden eğitimi öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilere yönelik tutumları arasındaki farklılığın nedenleri belirlenmeye çalışılabilir.

Giriş

Özel gereksinimli (ÖG) bireylere yönelik tutumlar, önyargılar ve beklentiler çoğu zaman en büyük engelleri oluşturmaktadır (Disabled Persons Assembly, 2020). Beden eğitimi programlarının başarı ile uygulanmasına katkıda bulunan en önemli faktörlerden biri, BEÖ'nün ÖG öğrencilere yönelik tutumlarıdır (Meegan ve MacPhail, 2006; Stewart, 1988; Tripp ve Sherrill, 1991). Ayrıca BEÖ'nün ÖG öğrencilere karşı davranışlarını açıklamada tutumun önemli bir rol oynadığına inanılmaktadır (Folsom-Meek ve Rizzo, 2002). ÖG bireylerin fiziksel aktivite programlarına katılımlarını engelleyen faktörlerden biri de olumsuz toplumsal tutum olarak gösterilmiştir (Ayan ve Ergin, 2017).

Tutum; insanların, nesnelere, olayların, faaliyetlerin, düşüncelerin veya çevredeki hemen hemen her şeyin olumlu veya olumsuz bir değerlendirmesi olarak tanımlanabilir (Zimbardo ve Leippe, 1991). Tutum, eğitim ortamında davranışın önemli bir belirleyicisidir (Tripp ve Sherrill, 1991). Ayrıca tutum, kişinin bir şeye yaklaşma ya da kaçınmaya uygunluğunu veya yatkınlığını gösterir. Yaklaşma ya da ondan kaçınma davranışı, sırasıyla benlik ve çevre hakkında yeni tutumlar uyandırır. Tutum-davranış ilişkisi, her iki yönde de meydana gelen değişim ile sürekli bir döngü olarak kavramsallaştırılabilir (Doukeridou ve diğerleri, 2011). BEÖ'nün ÖG öğrencilere yönelik tutumlarının geliştirilebileceği araştırmalarda gösterilmiştir (Rizzo ve Vispoel, 1991; Stewart, 1988).

Öğretmenlerin tutumlarının, engel düzeyi ve engel türünden güçlü bir şekilde etkilendiği belirtilmiştir. Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere karşı öğretmen tutumlarının, ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilerden daha olumlu olduğu yönünde genel bir fikir birliği vardır (Block ve Rizzo, 1995; Conatser, Block, ve Gansneder, 2002; Conatser, Block, ve Lepore, 2000; Rizzo ve Vispoel, 1991). Öğretmenlerin öğrenme güçlüğü olan öğrencilere karşı tutumları, duygusal ve davranış bozuklukları olan öğrencilere karşı tutumlarından daha olumludur (Obrusnikova, 2008; Rizzo ve Vispoel, 1991). Öğretmenlerin öğrencilere yönelik tutumlarının, öğrenci ile ilgili değişkenlerden daha fazla (öğrencinin engel türü, engelin şiddeti vb.) öğretmenle ilgili değişkenlerden (cinsiyet, yaş, deneyim vb.) etkilendiği bildirilmiştir (Avramidis ve Norwich, 2002). Ailesinde ya da sınıfında ÖG birey bulunan BEÖ'nün, ÖG öğrencilere yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu bildirilmiştir (Block ve Rizzo, 1995; Özer, Baran, Aktop ve Nalbant, 2006; Özer ve diğerleri, 2013; Rizzo ve Vispoel, 1991).

Zihinsel yetersizlik; zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösterme, buna bağlı olarak kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde eksiklikler ya da sınırlılıklardır. Bu özelliklerin 18 yaşından önceki gelişim döneminde ortaya çıkması ve özel eğitim ile destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyması durumudur (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).

Son yıllarda kaynaştırma eğitimi, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin akranlarıyla eğitim almaları için yaygın olarak ülkemizde de kullanılmaktadır. 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda 420.901 öğrenci özel eğitim almıştır. Bu sayı tüm öğrencilerin % 2.53'üne (toplam 16.612.161 öğrenci) denk gelmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2020). BEÖ, bütün öğrencilerinin beden eğitimi dersinin kazanımlarını yerine getirmeleri ve ders ortamında öğrencilerinin kendilerini güvende, mutlu, rahat ve başarılı hissetmeleri için gerekli tüm uyarlamaları yapmalıdırlar (Kudlacek, 2001).

Beden eğitimi öğretmenlerinin ÖG öğrencilere yönelik tutumları, beden eğitimi dersinin başarı ile uygulanmasına etki eden en önemli faktörlerden biridir (Stewart, 1988; Tripp ve Sherrill, 1991). Bu bağlamda BEÖ'nün, zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarının, bu öğrencilerin ders başarısını doğrudan etkileyeceği sonucuna varılabilir. Bu bilgiler ışığında, araştırma sonucunda elde edilecek bulguların, BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum düzeylerini belirlemek ve BEÖ'nün tutum düzeylerini öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, hizmet süresi, deneyimi ve akademik hazırlığı açısından değerlendirmektir.

Yöntem

Araştırma Deseni

BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarını belirlemek ve öğretmenlerin demografik değişkenlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan çalışma, ilişkisel tarama modeli niteliğindedir. Geçmişte ya da şu an var olan bir durumu olduğu gibi araştırıp betimlemeyi temel alan ilişkisel tarama modelinde, araştırmaya konu olan olay, olgu veya durum olduğu gibi anlatılmaya çalışılır (Karasar, 2015).

Çalışma Grubu

Çalışmaya, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında Türkiye'de 51 farklı ilde görev yapan, 351 BEÖ (98 kadın, 253 erkek) gönüllü olarak katılmıştır. Çalışma grubunun oluşturulmasında Kolay Ulaşılabilir Örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem çalışmada, en kolay şekilde verilerin elde edileceği bireylerin örneklem kapsamına alınmasıdır (Kurtuluş, 2010). Kolay Ulaşılabilir Örneklem yönteminde, diğer yöntemlere oranla erişilmesi daha kolay ve yakın olan durumlar seçilerek, araştırmaya yönelik daha hızlı bilgi edinmek ya da fikir sahibi olmak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Tablo 1. *Beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları*

Değişkenler	Alt Değişkenler	f	%
Cinsiyet	Kadın	98	27,9
	Erkek	253	72,1
Kurum Türü	Ortaokul	189	52,1
	Ortaöğretim	162	46,2
	30 yaş ve altı	43	12,3
Yaş	31-40 yaş	88	25,1
	41-50 yaş	184	52,4
	51 yaş ve üstü	36	10,3
	10 yıl ve altı	99	28,2
Hizmet Süresi	11-20 yıl	108	30,8
	21-30 yıl	129	36,8
	31 yıl ve üstü	15	4,3
	Ön Lisans	5	1,4
Eğitim Durumu	Lisans	292	83,2
	Yüksek Lisans	47	13,4
	Doktora	7	2,0
	BES Öğretmenliği	307	87,5
	Antrenörlük Eğitimi	14	3,9
Mezun olunan alan	Spor Yöneticiliği	5	1,4
	Rekreasyon	3	,9
	Diğer	22	6,3
	Evet	24	6,8
Ailede Özel Gereksinimli (ÖG) birey bulunma durumu	Hayır	327	93,2
	Hafif derecede	12	50,0
	Orta derecede	7	29,2
ÖG bireyin zihinsel yetersizliğinin derecesi	Ağır derecede	4	16,7
	Çok ağır derecede	1	4,2
	Evet	227	64,7
ÖG öğrencilerle beden eğitimi deneyimi	Hayır	124	35,3
	Evet	175	49,9
Engellilerde Spor dersi alma durumu	Hayır	176	50,1

Tablo 1'e göre çalışmaya katılan BEÖ'nün, %27,9'unun kadın, %72,1'inin erkek olduğu; %52,1'inin ortaokulda, %46,2'sinin ortaöğretim kurumlarında çalıştığı, çoğunluğunun 41-50 yaş grubunda (%52,4) olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin %28,2'sinin 10 yıl ve daha az, %30,8'inin 11-20 yıl, %36,8'inin 21-30 yıl, %4,3'ünün 31 yıl ve üstü hizmet süresine sahip olduğu; %1,4'ünün Ön Lisans, %83,2'sinin Lisans, %13,4'ünün Yüksek Lisans ve %2'sinin Doktora mezunu olduğu, %87,5'inin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, %3,9'unun Antrenörlük Eğitimi, %1,4'ünün Spor Yöneticiliği, %0,9'unun Rekreasyon bölümü mezunu olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin %6,8'inin ailesinde ÖG birey olduğu, %93,2'sinin ailesinde ÖG birey olmadığı, %64,7'sinin ÖG öğrencilerle beden eğitimi deneyimi olduğu, %35,3'ünün ÖG öğrenci ile beden eğitimi deneyimi yaşamadığı, %49,9'unun Engellilerde Spor dersi aldığı, %50,1'inin Engellilerde Spor dersi almadığı saptanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veriler çevrimiçi ortamdan anket formu (Google Formlar) aracılığı ile toplanmıştır. Anket formu, BEÖ'nün demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ve BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Süngü, Özer ve Hamarat (2020) tarafından geliştirilen "Zihinsel Engelli Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği" (ZEÇTÖ)'den oluşmaktadır. Ölçek: Yararlar, Duygular, Destekler, Kabul ve Korkular olmak üzere beş faktörden oluşmaktadır. Bu ölçek "Tamamen Katılmıyorum" "Katılmıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum" ve "Tamamen Katılıyorum" cevap seçeneklerinden oluşan 5'li Likert tipinde 21 maddeden oluşmaktadır. Olumsuz maddeler ters çevrilerek tekrar puanlanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,86 olarak belirlenmiştir. Mevcut çalışmada, Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı "Yararlar" alt boyutu için 0,74, "Duygular" alt boyutu için 0,83, "Destekler" alt boyutu için 0,69, "Kabul" alt boyutu için 0,65 ve "Korkular" alt boyutu için 0,72 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 istatistik paket programından yararlanılmıştır. Shapiro-Wilk testi ile verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir ($p>0,05$). İkili grup karşılaştırmaları Bağımsız Örneklem t testi (Independent Sample t Test) ile çoklu grup karşılaştırmaları Tek Yönlü ANOVA (One Way ANOVA) testi ile yapılmıştır. Post-Hoc test olarak En Küçük Önemli Fark (LSD) testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $\alpha=0,05$ olarak alınmıştır.

Tablo 2. Araştırma verilerinin normallik dağılımına ait Shapiro-Wilk testi sonuçları

	İstatistik	SD	p
Yararlar	,955	351	,240
Duygular	,925	351	,058
Destekler	,939	351	,157
Kabul	,974	351	,665
Korkular	,931	351	,104

$p>0,05$

Tablo 2'ye göre, araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır ($p>0,05$).

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri:

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Aksaray Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 18.12.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= 2020/13-104

Bulgular

Tablo 3. *Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre ZEÇTÖ'ye verdikleri puanların karşılaştırılması (Bağımsız Örneklem t Testi)*

Maddeler	Gruplar	N	Ort	Ss	t	SD	p
Yararlar	Kadın	98	4,40	0,48	,574	349	,567
	Erkek	253	4,36	0,56			
Duygular	Kadın	98	3,68	0,53	-,203	349	,839
	Erkek	253	3,69	0,49			
Destekler	Kadın	98	4,04	0,70	1,297	349	,195
	Erkek	253	3,91	0,83			
Kabul	Kadın	98	3,31	0,83	-1,074	349	,284
	Erkek	253	3,19	0,91			
Korkular	Kadın	98	3,02	1,31	-,406	349	,685
	Erkek	253	2,95	1,29			

$p>0,05$

Tablo 3'e göre kadın ve erkek BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4. *Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre ZEÇTÖ'ye verdikleri puanların karşılaştırılması (Tek Yönlü ANOVA Testi)*

Maddeler	Gruplar	N	Ort	Ss	F	p	LSD Testi
Yararlar	(1) 30 yaş ve altı	43	4,45	0,33	2,602	,052	-
	(2) 31-40 yaş	88	4,39	0,49			
	(3) 41-50 yaş	184	4,39	0,56			
	(4) 51 yaş ve üstü	36	4,15	0,68			
Duygular	(1) 30 yaş ve altı	43	3,74	0,55	,348	,791	-
	(2) 31-40 yaş	88	3,68	0,46			
	(3) 41-50 yaş	184	3,69	0,47			
	(4) 51 yaş ve üstü	36	3,63	0,69			
Destekler	(1) 30 yaş ve altı	43	4,35	0,58	4,526	,004*	1>2
	(2) 31-40 yaş	88	3,95	0,79			1>3
	(3) 41-50 yaş	184	3,88	0,83			1>4
	(4) 51 yaş ve üstü	36	3,82	0,77			
Kabul	(1) 30 yaş ve altı	43	3,62	0,80	3,859	,010*	1>2
	(2) 31-40 yaş	88	3,11	0,84			1>3
	(3) 41-50 yaş	184	3,22	0,90			1>4
	(4) 51 yaş ve üstü	36	3,06	0,93			
Korkular	(1) 30 yaş ve altı	43	3,56	1,26	3,892	,009*	1>2
	(2) 31-40 yaş	88	2,83	1,21			1>3
	(3) 41-50 yaş	184	2,95	1,31			1>4
	(4) 51 yaş ve üstü	36	2,71	1,31			

* $p<0,05$

Tablo 4'e göre, çalışmaya katılan 30 yaş ve altı BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanlarının "Destekler", "Kabul" ve "Korkular" alt boyutlarında, 31-40 yaş grubu, 41-

50 yaş grubu ve 51 yaş üstü BEÖ'ye oranla istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Diğer alt boyutlarda 30 yaş ve altı BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanlarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu gözlemlense de bu farkın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

Tablo 5. *Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet sürelerine göre ZEÇTÖ'ye verdikleri puanların karşılaştırılması (Tek Yönlü ANOVA Testi)*

Maddeler	Hizmet Süresi	N	Ort	Ss	F	p	LSD Testi
Yararlar	(1) 10 yıl ve daha az	99	4,40	0,44	1,242	,294	-
	(2) 11-20 yıl	108	4,34	0,48			
	(3) 21-30 yıl	129	4,31	0,65			
	(4) 31 yıl ve üstü	15	4,33	0,46			
Duygular	(1) 10 yıl ve daha az	99	3,68	0,50	,693	,557	-
	(2) 11-20 yıl	108	3,70	0,46			
	(3) 21-30 yıl	129	3,66	0,52			
	(4) 31 yıl ve üstü	15	3,84	0,63			
Destekler	(1) 10 yıl ve daha az	99	4,19	0,65	6,130	,000*	1>3
	(2) 11-20 yıl	108	3,99	0,78			1>4
	(3) 21-30 yıl	129	3,77	0,86			2>3
	(4) 31 yıl ve üstü	15	3,64	0,87			
Kabul	(1) 10 yıl ve daha az	99	3,40	0,85	3,784	,011*	1>3
	(2) 11-20 yıl	108	3,30	0,83			1>4
	(3) 21-30 yıl	129	3,03	0,95			2>3
	(4) 31 yıl ve üstü	15	3,17	0,83			
Korkular	(1) 10 yıl ve daha az	99	3,11	1,31	,864	,460	-
	(2) 11-20 yıl	108	2,92	1,30			
	(3) 21-30 yıl	129	2,95	1,27			
	(4) 31 yıl ve üstü	15	2,60	1,38			

* $p<0,05$

Tablo 5'e göre çalışmaya katılan 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanlarının "Destekler" ve "Kabul" alt boyutlarında 11-20 yıl, 21-30 yıl ve 31 yıl üstü hizmet süresine sahip BEÖ'nden istatistiksel olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Diğer alt boyutlarda 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanlarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir fakat bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$).

Tablo 6. *Beden eğitimi öğretmenlerinin ÖG öğrencilerle beden eğitimi deneyimi durumuna göre ZEÇTÖ'ye verdikleri puanların karşılaştırılması (Bağımsız Örneklem t testi)*

Maddeler	Deneyim	N	Ort	Ss	t	SD	p
Yararlar	Evet	227	4,45	0,47	3,757	349	,000*
	Hayır	124	4,23	0,63			
Duygular	Evet	227	3,69	0,47	,300	349	,764
	Hayır	124	3,67	0,56			
Destekler	Evet	227	4,07	0,79	3,807	349	,000*
	Hayır	124	3,73	0,77			
Kabul	Evet	227	3,31	0,87	-2,543	349	,011*
	Hayır	124	3,06	0,91			
Korkular	Evet	227	3,04	1,30	-1,319	349	,188
	Hayır	124	2,85	1,28			

* $p < 0,05$

Tablo 6'ya göre "Yararlar", "Destekler" ve "Kabul" alt boyutlarında ÖG öğrencilerle beden eğitimi deneyimi olan BEÖ'nün tutum puanları, deneyimi olmayan BEÖ'ye göre istatistiksel olarak daha yüksektir ($p < 0,05$). "Duygular" ve "Korkular" alt boyutlarında ise deneyim değişkeni açısından tutum puanlarında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 7. *Beden eğitimi öğretmenlerinin Engellilerde Spor dersi alma durumlarına göre ZEÇTÖ'ye verdikleri puanların karşılaştırılması (Bağımsız Örneklem t testi)*

Maddeler	Gruplar	N	Ort	Ss	t	SD	p
Yararlar	Evet	175	4,46	0,46	2,885	349	,004*
	Hayır	176	4,29	0,60			
Duygular	Evet	175	3,68	0,48	-,281	349	,779
	Hayır	176	3,69	0,53			
Destekler	Evet	175	4,13	0,76	4,237	349	,000*
	Hayır	176	3,77	0,80			
Kabul	Evet	175	3,29	0,91	-1,322	349	,187
	Hayır	176	3,16	0,86			
Korkular	Evet	175	3,23	1,27	-3,797	349	,000*
	Hayır	176	2,71	1,27			

* $p < 0,05$

Tablo 7'ye göre "Yararlar", "Destekler" ve "Korkular" alt boyutlarında Engellilerde Spor dersi alan BEÖ'nün tutum puanları Engellilerde Spor dersi almayan öğretmenlere göre istatistiksel olarak daha yüksektir ($p < 0,05$). "Duygular" ve "Kabul" alt boyutlarında ise Engellilerde Spor dersi alma değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular alan yazınla karşılaştırılarak tartışma ve yorum yapılmıştır.

Araştırmaya katılan kadın ve erkek BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere karşı tutumlarının benzer olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç araştırmaya katılan BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olmasından kaynaklanmıştır.

olabilir. Bu araştırma bulgusu, cinsiyet değişkeninin BEÖ'nün tutumları üzerinde farklılık oluşturmadığını gösteren araştırma bulgularıyla örtüşmektedir (Doukeridou ve diğerleri, 2011; Hodge, Ammah, Casebolt, LaMaster ve O'Sullivan, 2004; Jerlinder, Danermark ve Gill, 2009; Özcan ve Özer, 2018; Özer ve diğerleri, 2006; Özer ve diğerleri, 2013; Rizzo ve Vispoel, 1991; Rizzo ve Wright, 1988; Süngü ve diğerleri, 2020; Wang, Qi ve Wang, 2015).

Bu sonuçlara karşın alanyazın incelendiğinde, kadın BEÖ'nün, erkek BEÖ'ye oranla ÖG öğrencilere daha olumlu tutuma sahip olduğu araştırma bulguları da yer almaktadır (Hodge ve Elliott, 2013; Hodge ve Jansma, 1999; Hutzler, 2003; Meegan ve MacPhail, 2006; Papadopoulou, Kokaridas, Papanikolaou ve Patsiaouras, 2004; Rizzo ve Wright, 1988; Vaporidi, Kokaridas ve Krommidas, 2005). Conatser ve diğerleri (2000) tarafından yüzme eğitmenleri ile yapılan çalışmada da; kadın eğitmenlerin, hafif düzeyde zihinsel yetersizliğe sahip çocuklara yüzmeyi öğretirken, erkek eğitmenlerden daha olumlu tutuma sahip oldukları bildirilmiştir. Bu sonuç kadınların üstlendiği annelik rolü ve bu rolün getirdiği bakım, şefkat, duyarlılık gibi özelliklere dayanması ile açıklanabilir (Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı, 2009). Ayrıca hafif düzeyde zihinsel engelli öğrenciler için kaynaştırma su programı için en iyi sonuçların, Engellilerde Spor dersi alan kadın eğitmenlerle alındığı bildirilmiştir (Conatser ve diğerleri, 2000).

Araştırmanın bir diğer bulgusu, 30 yaş ve altı BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere karşı tutumlarının 30 yaş üstü BEÖ'nden daha olumlu olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre BEÖ'nün yaşının zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarında farklılık yaratmadığı sonucuna varılabilir. Konu ile ilgili alan yazında yapılan araştırmalarda benzer bulgulara ulaşılmıştır (DePauw ve GocKarp, 1990; Özer ve diğerleri, 2013). Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık yarısının, Engellilerde Spor dersini almamaları, bu sonucu doğurmuş olabilir. Bu bulgunun aksine, alanyazında BEÖ'nün yaşlarının tutumları üzerinde farklılaşmaya neden olmadığını ortaya koyan araştırmalarda bulunmaktadır. Rizzo ve Vispoel (1991), Rizzo ve Wright (1988), Yaman ve diğerleri (2018), Özer ve diğerleri (2006) tarafından yapılan çalışmalarda, BEÖ'nün yaşının tutumlarını etkilemediği bildirilmiştir. Bu farklılık Özer ve diğerleri (2006)'nin çalışmasında katılımcıların sadece iki yaş grubuna (35 yaş altı ve üstü) ayrılmasından kaynaklanmış olabilir.

Çalışmaya katılan BEÖ'nün hizmet süresi açısından tutum puanları incelendiğinde; 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip BEÖ'nün "Destekler" ve "Kabul" alt boyutlarında daha fazla hizmet süresine sahip BEÖ'nden daha olumlu tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Bu bulgu, alan yazında benzer örneklerle yapılan araştırmalarla örtüşmektedir (Özer ve diğerleri, 2013; Rizzo ve Vispoel, 1991). Özcan ve Özer (2018)'in çalışmasında; "Yararlar", "Duygular", "Destekler" alt boyutları ve toplam tutum puanları açısından mesleğe yeni başlayan (1-10 yıl) BEÖ'nün ÖG öğrencilere yönelik tutumlarının dikkate değer biçimde yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç çalışmada elde edilen bulguyu desteklemektedir. Mevcut araştırmada, hizmet süresi daha az olan BEÖ'nün zihinsel

yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarının daha olumlu tutum sergilemeleri, Engellilerde Spor dersi kapsamında aktarılan bilgilerin, öğretmen tutumlarını olumlu yönde etkilemiş olabilir. Bekiari ve Sakelariou (2004), Özer ve diğerleri (2006), Wang ve diğerleri (2015) tarafından yapılan çalışmalarda, hizmet süresinin BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumları üzerinde farklılaşmaya sebep olmadığı belirtilmiş, dolayısıyla bu sonuç araştırma bulgusuyla örtüşmemektedir.

Zihinsel yetersizliği olan öğrencilerle deneyimleri olan BEÖ'nün tutum puanları "Yararlar", "Destekler" ve "Kabul" alt boyutlarında deneyimi olmayan öğretmenlere oranla daha yüksek bulunmuştur. Diğer alt boyutlarda gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. ÖG bireylerle önceden tanışma veya temas düzeyi, öğretmenlerin ÖG öğrencilere yönelik tutumlarını şekillendirmede önemli bir faktör olarak kabul edilmiştir (Tripp ve Sherrill, 1991). Deneyim ve dolayısıyla temasın BEÖ'nün tutumunda etkili olduğu çok sayıda çalışmada gösterilmiştir (Ammah ve Hodge, 2005; Bekiari ve Sakelariou, 2004; Block ve Rizzo, 1995; Combs, Elliott, Whipple, 2010; Doukeridou ve diğerleri, 2011; Hodge ve diğerleri, 2004; Hodge ve Elliott, 2013; Jerlinder ve diğerleri, 2009; Obrusnikova, 2008; Özer ve diğerleri, 2013).

BEÖ'nün ÖG öğrencilerle deneyiminin, öğrencilere karşı tutumlarında etkili olmadığına dair araştırma bulgularına da ulaşılmıştır (Block ve Rizzo, 1995; Özer ve diğerleri, 2013; Tripp ve Rizzo, 2006; Yaman ve diğerleri, 2018). Bu sonuç öğretmenlerin ÖG öğrencilerle önceki temaslarının kalitesinin tutumlarına etkisinden kaynaklanmış olabilir (Bines ve Lei, 2011; Michailakis ve Reich, 2009). Wang ve diğerleri (2015)'nin çalışmasında, ÖG öğrenciler ile ders sırasında problem yaşayan BEÖ'nün öğrencilere karşı olumsuz tutum sergiledikleri bildirilmiştir.

Diğer bir araştırma bulgusu ise ailesinde ÖG birey olan ve olmayan BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutum puanlarında farklılık saptanmamıştır. Ailesinde ya da sınıfında ÖG birey bulunan BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarını araştıran çalışmalarda benzer sonuçlar bildirilmiştir (Block ve Rizzo, 1995; Özer ve diğerleri, 2006; Özer ve diğerleri, 2013; Rizzo ve Vispoel, 1991). Fakat Özcan ve Özer (2018)'in çalışmasında "Yararlar" alt boyutunda ve toplam tutum puanlarında zihinsel yetersizliği yakını olan BEÖ lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu farklılık mevcut çalışmada tüm BEÖ'nün tutum puanlarının yüksek olmasından kaynaklanmış olabilir.

ÖG bireylerde akademik hazırlık (Engellilerde Spor dersi) alan BEÖ'nün tutum puanları "Yararlar", "Destekler" ve "Korkular" alt boyutlarında Engellilerde Spor dersi almayan öğretmenlere göre daha yüksek belirlenmiştir. Alan yazında yapılan araştırma sonuçları bu bulguyu desteklemektedir (Block ve Rizzo, 1995; Combs ve diğerleri, 2010; Folsom-Meek ve Rizzo, 2002; Kowalski ve Rizzo, 1996; Kudlacek, Valkova, Sherrill, Myers ve French, 2002; Obrusnikova, 2008; Wang ve diğerleri, 2015). Ayrıca Block ve Rizzo (1995) BEÖ'ye ÖG öğrencilerle beden eğitimi

öğretimine yönelik hizmet içi eğitim ve destek sağlanamamasının, başarısızlıkla eşdeğer olduğunu ifade etmektedirler. Engellilerde Spor dersi ile ÖG öğrencilerin yetersizlikleri, gereksinimleri ve öğretim yöntemleri vb. bilgiler öğretmen adaylarına aktararak, meslek yaşamlarında ÖG öğrencilerle karşılaşacakları sorunları çözmeye ihtimalleri daha yüksek olacaktır. ÖG öğrencileri kaynaştırmaya yönelik yapılan araştırmalarda BEÖ'nün olumlu tutum geliştirmeleri için lisans eğitimlerinde özel gereksinimli çocuklarla deneyim ve sosyal temas uygulamalarına yer verilmelidir.

Bu çalışmada elde edilen bulgunun aksine Rizzo ve Wright (1988), Rizzo ve Vispoel (1991), Yaman ve diğerleri (2018) tarafından yapılan araştırmalarda, Engellilerde Spor dersi alma durumunun BEÖ'nün tutumunu etkilemediği bildirilmiştir. İngiltere'de yapılan çalışmada aday öğretmenlerin yarısından fazlası aldıkları kaynaştırma eğitimini etkisiz olarak algılamışlar ve uygulama-aktivite tabanlı eğitim talebinde bulunmuşlardır (Coates, 2012).

Sonuç olarak; zihinsel yetersizliği olan öğrencilerle deneyimleri olan, akademik hazırlık alan, 10 yıl ve daha az hizmet süresine sahip, 30 yaş ve altı BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere karşı daha olumlu tutum gösterdikleri belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni açısından ise BEÖ'nün zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik tutumlarının benzer olduğu sonucuna varılmıştır. Özel gereksinimli öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinden daha fazla faydalanabilmeleri için Engellilerde Spor dersi almayan öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesi, öğretmenlerin zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik daha olumlu tutum geliştirmelerini sağlayabilir. Yapılacak araştırmalarda öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilere olumlu veya olumsuz tutum göstermelerinin altında yatan nedenlerin, nitel araştırma tekniklerinden faydalanılarak çok yönlü araştırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

ENGLISH VERSION

Introduction

Attitudes, prejudices, and expectations towards individuals with special needs (SN) are often the biggest obstacles (Disabled Persons Assembly, 2020). One of the most important factors contributing to the successful implementation of physical education (PE) programs is the attitudes of PE teachers towards SN students (Meegan and MacPhail, 2006; Stewart, 1988; Tripp and Sherrill, 1991). In addition, it is believed that attitude plays an important role in explaining the PE teachers' behavior towards SN students (Folsom-Meek and Rizzo, 2002). One of the factors that prevent SN individuals from participating in physical activity programs was determined as negative social attitude (Ayan and Ergin, 2017).

Attitude can be defined as a positive or negative evaluation of people, objects, events, activities, thoughts; more or less everything in the environment (Zimbardo and Leippe, 1991). Attitude is a significant indicative of behavior in an educational setting (Tripp and Sherrill, 1991). Attitude also indicates a person's suitability or disposition to approach or avoid something. Approaching or avoiding evokes new attitudes about the self and the environment, respectively. The attitude-behavior relationship can be conceptualized as a continuous cycle with changes occurring on both sides (Doulkeridou et al., 2011). Studies have shown that PE teachers' attitudes towards SN students can be improved (Rizzo and Vispoel, 1991; Stewart, 1988).

It was stated that teachers' attitudes are strongly influenced by the level and type of disability. There is a general consensus that teachers' attitudes towards students with mild intellectual disabilities are more positive than those toward students with severe intellectual disabilities (Block and Rizzo, 1995; Conatser, Block, and Gansneder, 2002; Conatser, Block, and Lepore, 2000; Rizzo and Vispoel, 1991). Teachers' attitudes towards students with learning disabilities are more positive than their attitudes towards students with emotional and behavioral disorders (Obrusnikova, 2008; Rizzo and Vispoel, 1991). It was reported that teachers' attitudes towards students are affected by variables related to teachers (gender, age, experience, etc.) more than variables related to students (type of student's disability, severity of disability, etc.) (Avramidis and Norwich, 2002). It was reported that PE teachers who have SN individuals in their family or class have more positive attitudes towards SN

students (Block and Rizzo, 1995; Özer, Baran, Aktop, and Nalbant, 2006; Özer et al., 2013; Rizzo and Vispoel, 1991).

Intellectual disability means showing differences two standard deviations below the mean in terms of mental functions, and accordingly, deficiencies or limitations in conceptual, social, and practical adaptation skills. It is the situation when these traits emerge in the developmental period before the age of 18 and need special education and supporting education services (Ministry of National Education, 2006).

In recent years, inclusive education has been widely used in Turkey for students with intellectual disabilities to receive education with their peers. In the 2019–2020 academic year, 420,901 students received special education in public schools that were affiliated with the Ministry of National Education. This number corresponds to 2.53% of all students (16,612,161 students in total) (Ministry of National Education, 2020). PE teachers should make the necessary adaptations for all of their students to receive the benefits of the PE lesson and feel safe, happy, comfortable, and successful in the classroom environment (Kudlacek, 2001).

PE teachers' attitudes towards SN students is one of the most important factors affecting the successful implementation of PE lessons (Stewart, 1988; Tripp and Sherrill, 1991). In this context, it can be concluded that the attitudes of PE teachers towards students with intellectual disabilities will directly affect the course success of these students. In light of this information, it is thought that the findings to be obtained as a result of this research will contribute to the field in terms of determining the factors affecting the attitudes of PE teachers towards students with intellectual disabilities. The aim of this study was to determine the attitude levels of PE teachers towards students with intellectual disabilities and to evaluate the attitude levels of PE teachers in terms of teachers' gender, age, duration of service, experience, and academic preparation.

Method

Research Design

This study, which was conducted in order to determine the attitudes of PE teachers towards students with intellectual disabilities and compare the demographic variables of the teachers, was designed as a correlational survey model. In the correlational survey model, which is focused on researching and describing a past or present situation as it is, the event, phenomenon, or situation that is the subject of the research is aimed to be explained as is (Karasar, 2015).

Study Group

A total of 351 PE teachers (98 females, 253 males) working in 51 different provinces in Turkey in the 2020–2021 academic year participated in the study voluntarily. The Convenience Sampling method was used in the formation of the study group. In this method, the individuals from whom the

data will be obtained in the easiest way are included in the sampling (Kurtuluş, 2010). Through the Convenience Sampling method, it is possible to obtain information or have more quickly gain an idea about the research by choosing the samples that are easier to access and close when compared to other methods (Yıldırım and Şimşek, 2016).

Table 1. *Frequency and percentage distributions of PE teachers' demographic characteristics*

Variables	Sub-variables	f	%
Gender	Female	98	27.9
	Male	253	72.1
Institution Type	Middle School	189	52.1
	Secondary Education	162	46.2
Age	30 or under	43	12.3
	Aged 31-40	88	25.1
	Aged 41-50	184	52.4
	Aged 51 and above	36	10.3
Duration of Service	10 years or less	99	28.2
	11-20 years	108	30.8
	21-30 years	129	36.8
Educational Background	31 or more years	15	4.3
	Associate Degree	5	1.4
	Bachelor's Degree	292	83.2
	Post Graduate Degree	47	13.4
	Doctorate Degree	7	2.0
Graduated field	PE Teaching	307	87.5
	Coaching Education	14	3.9
	Sports Management	5	1.4
	Recreation	3	0.9
PE teachers with SN individual in their family	Other	22	6.3
	Yes	24	6.8
The degree of intellectual disability of the SN individual in the family of PE teacher	No	327	93.2
	Mild	12	50.0
	Moderate	7	29.2
PE experience with SN children	Severe	4	16.7
	Profound	1	4.2
	Yes	227	64.7
Status of taking the Sports for People with Disabilities course	No	124	35.3
	Yes	175	49.9
	No	176	50.1

According to Table 1, 27.9% of the participants in the study were female and 72.1% were male. It was determined that 52.1% were working in middle schools, 46.2% were working in secondary education institutions, and the majority were in the 41–50 age group (52.4%). It was determined that 28.2% of the teachers had a duration of service of 10 years or less, 30.8% had 11–20 years, 36.8% had 21–30 years, and 4.3% had 31 years or more; 1.4% had an Associate Degree, 83.2% had Bachelor's Degree, 13.4% had a Postgraduate Degree, and 2% had a Doctorate Degree; 87.5% graduated from Physical Education and Sports Teaching, 3.9% graduated from Coaching Education, 1.4% graduated

from Sports Management, and 0.9% graduated from Recreation Department. Moreover, 6.8% had SN individuals in their families, 93.2% did not have any SN individuals in their families, 64.7% had PE experience with SN students, 35.3% had no PE experience with SN students, 49.9% took a Sports for People with Disabilities course, and 50.1% did not take the course.

Data Collection Tools

The data were collected through an online questionnaire (Google Forms). The questionnaire consisted of a "Personal Information Form" that was prepared by the researchers to determine the demographic characteristics of the PE teachers and the "Scale of Attitude Towards Children with Intellectual Disabilities" (SATCID) that was developed by Süngü, Özer, and Hamarat (2020) to determine the attitudes of the PE teachers towards students with intellectual disabilities. The scale consists of 5 factors: Benefits, Emotions, Supports, Acceptance, and Fears. This scale is a 5-point Likert-type scale with 21 items, consisting of "Strongly Disagree", "Disagree", "Neither agree nor disagree", "Agree", and "Strongly Agree" response options. Negative items were reversed and scored again. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was reported as 0.86. In the current study, the Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was calculated as 0.74 for the "Benefits" sub-dimension, 0.83 for the "Emotions" sub-dimension, 0.69 for the "Supports" sub-dimension, 0.65 for the "Acceptance" sub-dimension, and 0.72 for the "Fears" sub-dimension.

Analysis of Data

IBM SPSS Statistics for Windows 22.0 was used in the analysis of the data obtained in the research. The Shapiro-Wilk test confirmed that the data showed normal distribution ($p > 0.05$). Paired group comparisons were made with the Independent Samples t-Test and multi-group comparisons were made with the One-Way ANOVA test. The Least Significant Difference (LSD) test was used as the Post Hoc test. The significance level was taken as $\alpha = 0.05$.

Table 2. *Shapiro-Wilk test results of normality distribution of research data*

	Statistics	df	p
Benefits	0.955	351	0.240
Emotions	0.925	351	0.058
Supports	0.939	351	0.157
Acceptance	0.974	351	0.665
Fears	0.931	351	0.104

$p > 0.05$

According to Table 2, it was determined that the research data showed a normal distribution ($p > 0.05$).

Ethical Permissions of the Research

In this study, all of the rules specified to be followed under "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were complied with. None of the actions

specified in the second part of the directive, under the heading "Actions Violating the Scientific Research and Publication Ethics" were carried out. Before commencing the research, Ethics Committee Approval, under number 2020/13-104, was obtained from the Aksaray University Human Research Ethics Committee on 18.12.2020.

Findings

Table 3. Comparison of the scores given by PE teachers to SATCID according to their gender (Independent Samples t-Test)

Items	Groups	N	Mean	Sd	t	df	p
Benefits	Female	98	4.40	0.48	0.574	349	0.567
	Male	253	4.36	0.56			
Emotions	Female	98	3.68	0.53	-0.203	349	0.839
	Male	253	3.69	0.49			
Supports	Female	98	4.04	0.70	1.297	349	0.195
	Male	253	3.91	0.83			
Acceptance	Female	98	3.31	0.83	-1.074	349	0.284
	Male	253	3.19	0.91			
Fears	Female	98	3.02	1.31	-0.406	349	0.685
	Male	253	2.95	1.29			

$p > 0.05$

According to Table 3, no statistically significant difference was found between the attitude scores of male and female PE teachers towards students with intellectual disability ($p > 0.05$).

Table 4. Comparison of the scores given by PE teachers to SATCID according to their age (One-Way ANOVA Test)

Items	Groups	N	Mean	Sd	F	p	LSD Test
Benefits	(1) 30 or under	43	4.45	0.33	2.602	0.052	-
	(2) Aged 31-40	88	4.39	0.49			
	(3) Aged 41-50	184	4.39	0.56			
	(4) Aged 51 and above	36	4.15	0.68			
Emotions	(1) 30 or under	43	3.74	0.55	0.348	0.791	-
	(2) Aged 31-40	88	3.68	0.46			
	(3) Aged 41-50	184	3.69	0.47			
	(4) Aged 51 and above	36	3.63	0.69			
Supports	(1) 30 or under	43	4.35	0.58	4.526	0.004*	1>2
	(2) Aged 31-40	88	3.95	0.79			1>3
	(3) Aged 41-50	184	3.88	0.83			1>4
	(4) Aged 51 and above	36	3.82	0.77			
Acceptance	(1) 30 or under	43	3.62	0.80	3.859	0.010*	1>2
	(2) Aged 31-40	88	3.11	0.84			1>3
	(3) Aged 41-50	184	3.22	0.90			1>4
	(4) Aged 51 and above	36	3.06	0.93			
Fears	(1) 30 or under	43	3.56	1.26	3.892	0.009*	1>2
	(2) Aged 31-40	88	2.83	1.21			1>3
	(3) Aged 41-50	184	2.95	1.31			1>4
	(4) Aged 51 and above	36	2.71	1.31			

* $p < 0.05$

According to Table 4, the attitude scores of the PE teachers aged 30 or younger towards students with intellectual disabilities were found statistically significantly higher ($p < 0.05$) in the sub-dimensions of "Supports", "Acceptance", and "Fears" than the 31–40 age group, 41–50 age group, and 51 and above age group. In the other sub-dimensions, it was observed that the attitude scores of the PE teachers aged 30 or younger towards students with intellectual disability were higher than in the other groups, but this difference was not significant ($p > 0.05$).

Table 5. Comparison of the scores given by PE teachers to SATCID according to their duration of service (One-Way ANOVA Test)

Items	Duration of Service	N	Mean	Sd	F	p	LSD Test
Benefits	(1) 10 years or less	99	4.40	0.44	1.242	0.294	-
	(2) 11–20 years	108	4.34	0.48			
	(3) 21–30 years	129	4.31	0.65			
	(4) 31 or more years	15	4.33	0.46			
Emotions	(1) 10 years or less	99	3.68	0.50	0.693	0.557	-
	(2) 11–20 years	108	3.70	0.46			
	(3) 21–30 years	129	3.66	0.52			
	(4) 31 or more years	15	3.84	0.63			
Supports	(1) 10 years or less	99	4.19	0.65	6.130	0.000*	1>3
	(2) 11–20 years	108	3.99	0.78			
	(3) 21–30 years	129	3.77	0.86			
	(4) 31 or more years	15	3.64	0.87			
Acceptance	(1) 10 years or less	99	3.40	0.85	3.784	0.011*	1>3
	(2) 11–20 years	108	3.30	0.83			
	(3) 21–30 years	129	3.03	0.95			
	(4) 31 or more years	15	3.17	0.83			
Fears	(1) 10 years or less	99	3.11	1.31	0.864	0.460	-
	(2) 11–20 years	108	2.92	1.30			
	(3) 21–30 years	129	2.95	1.27			
	(4) 31 or more years	15	2.60	1.38			

* $p < 0.05$

According to Table 5, in the sub-dimensions "Supports" and "Acceptance" it was observed that the attitude scores of the PE teachers with 10 years of service or less towards students with intellectual disabilities were statistically higher than those with 11–20 years, 21–30 years, and 31 years of service ($p < 0.05$). In the other sub-dimensions, it was determined that the attitude scores of the PE teachers with 10 years of service or less towards students with intellectual disabilities were statistically higher than in the other groups, but this difference is not statistically significant ($p > 0.05$).

Table 6. Comparison of the scores that PE teachers gave to SATCID according to their PE experience with SN students (Independent Samples t-test)

Items	Experience	N	Mean	Sd	t	df	p
Benefits	Yes	227	4.45	0.47	3.757	349	0.000*
	No	124	4.23	0.63			
Emotions	Yes	227	3.69	0.47	0.300	349	0.764
	No	124	3.67	0.56			
Supports	Yes	227	4.07	0.79	3.807	349	0.000*
	No	124	3.73	0.77			
Acceptance	Yes	227	3.31	0.87	-2.543	349	0.011*
	No	124	3.06	0.91			
Fears	Yes	227	3.04	1.30	-1.319	349	0.188
	No	124	2.85	1.28			

* $p < 0.05$

According to Table 6, in the sub-dimensions "Benefits", "Supports", and "Acceptance", the attitude scores of the PE teachers who had PE experience with SN students were statistically higher than those who had no experience ($p < 0.05$). In the sub-dimensions "Emotions" and "Fears", there was no significant difference in the attitude scores in terms of experience ($p > 0.05$).

Table 7. Comparison of the scores given by PE teachers to SATCID according to their status of taking Sports for People with Disabilities course (Independent Samples t-test)

Items	Groups	N	Mean	Sd	t	df	p
Benefits	Yes	175	4.46	0.46	2.885	349	0.004*
	No	176	4.29	0.60			
Emotions	Yes	175	3.68	0.48	-0.281	349	0.779
	No	176	3.69	0.53			
Supports	Yes	175	4.13	0.76	4.237	349	0.000*
	No	176	3.77	0.80			
Acceptance	Yes	175	3.29	0.91	-1.322	349	0.187
	No	176	3.16	0.86			
Fears	Yes	175	3.23	1.27	-3.797	349	0.000*
	No	176	2.71	1.27			

* $p < 0.05$

According to Table 7, in the sub-dimensions "Benefits", "Supports", and "Fears", the attitude scores of the PE teachers who took a Sports for People with Disabilities course were statistically higher than those of the teachers who did not ($p < 0.05$). In the sub-dimensions "Emotions" and "Acceptance", no statistically significant difference was found in terms of taking the Sports for People with Disabilities ($p > 0.05$).

Discussions and Results

In this study, it was aimed to examine the attitudes of PE teachers towards students with intellectual disabilities in terms of various variables. The findings obtained in the research were compared with the literature and discussed along with interpretations.

It was concluded that the attitudes of the participating female and male PE teachers towards students with intellectual disabilities were similar. This result may have been due to the generally

positive attitudes of the PE teachers participating in the study towards students with intellectual disabilities. This finding was in line with the findings of a study that showed the gender variable did not constitute a difference in the attitudes of PE teachers (Doulkeridou et al., 2011; Hodge, Ammah, Casebolt, LaMaster and O'Sullivan, 2004; Jerlinder, Danermark and Gill, 2009; Özcan and Özer, 2018; Özer et al., 2006; Özer et al., 2013; Rizzo and Vispoel, 1991; Rizzo and Wright, 1988; Süngü et al., 2020; Wang, Qi and Wang, 2015).

Despite these results, when the literature was examined, there were also research findings that showed that female PE teachers had a more positive attitude towards SN students when compared to male PE teachers (Hodge and Elliott, 2013; Hodge and Jansma, 1999; Hutzler, 2003; Meegan and MacPhail, 2006; Papadopoulou, Kokaridas, Papanikolaou and Patsiaouras, 2004; Rizzo and Wright, 1988; Vaporidi, Kokaridas and Krommidas, 2005). In a study conducted by Conatser et al. (2000) with swimming instructors, it was stated that the female instructors had a more positive attitude than the male instructors while teaching swimming to children with mild intellectual disability. This result can be explained by the role of motherhood assumed by women and its characteristics, such as care, compassion, and sensitivity (Prime Ministry Administration for Disabled People, 2009). In addition, it was reported that the best results for the inclusion program for students with mild intellectual disabilities were obtained with female instructors who took a Sports for People with Disabilities course (Conatser et al., 2000).

Another finding of the study was that the attitudes of the PE teachers aged 30 or younger towards students with intellectual disabilities were more positive than those of the PE teachers above the age of 30. According to this finding, it can be concluded that the age of the PE teacher does not make any difference in their attitude towards students with intellectual disabilities. Similar findings were obtained in studies conducted within the literature on the subject (DePauw and GocKarp, 1990; Özer et al., 2013). The fact that nearly half of the teachers participating in this research did not take the Sports for People with Disabilities course may have caused this result. Contrary to this finding, there are studies in the literature that have revealed that the age of the PE teacher does not cause any difference in attitude. In the studies conducted by Rizzo and Wright (1988), Rizzo and Vispoel (1991), Özer et al. (2006), and Yaman et al. (2018), it was reported that the age of the PE teachers did not affect their attitudes. This difference may have been due to the fact that the participants were divided into only 2 age groups (under or above 35 years of age) in the study conducted by Özer et al. (2006).

When the attitude scores of the PE teachers participating in the study in terms of the duration of service were examined, it was found that PE teachers with 10 years of service or less had a more positive attitude in the "Supports" and "Acceptance" sub-dimensions than those with a longer duration of service. This finding was in agreement with studies conducted with similar samples in the literature (Özer et al., 2013; Rizzo and Vispoel, 1991). In the study of Özcan and Özer (2018), in terms

of the "Benefits", "Feelings", "Supports" sub-dimensions and total attitude scores, it was determined that the attitudes of PE teachers who were new to the profession (1–10 years) towards SN students were remarkably high. Their result supported the finding obtained in this study. The fact that the PE teachers with a shorter duration of service showed more positive attitude towards students with intellectual disabilities in the current study may have been related to the positive effects of information given within the scope of the Sports for People with Disabilities course on PE teachers' attitudes. In the studies conducted by Bekiari and Sakelariou (2004), Özer et al. (2006), and Wang et al. (2015), it was stated that the duration of service did not cause any difference in the attitudes of the PE teachers towards students with intellectual disabilities, so this result was not in line with the findings of the current study.

The attitude scores of the PE teachers who had experience with students with intellectual disabilities were found to be higher in the sub-dimensions of "Benefits", "Supports" and "Acceptance" compared to the teachers who did not have experience. No significant difference was found between the groups in the other sub-dimensions. The level of prior acquaintance or contact with SN individuals was accepted as an important factor in shaping the teachers' attitudes towards SN students (Tripp and Sherrill, 1991). Numerous studies have shown that experience, and therefore contact, is effective on the attitude of PE teachers (Ammah and Hodge, 2005; Bekiari and Sakelariou, 2004; Block and Rizzo, 1995; Combs, Elliott, Whipple, 2010; Doulkeridou et al., 2011; Hodge et al., 2004; Hodge and Elliott, 2013; Jerlinder et al., 2009; Obrusnikova, 2008; Özer et al., 2013).

Other findings were also obtained showing that the experience of PE teachers with SN students is not effective on their attitudes towards their students (Block and Rizzo, 1995; Özer et al., 2013; Tripp and Rizzo, 2006; Yaman et al., 2018). This result may have been due to the effect of the quality of the teachers' previous contact with SN students on their attitudes (Bines and Lei, 2011; Michailakis and Reich, 2009). In the study of Wang et al. (2015), it was reported that PE teachers who had problems with SN students during a class had negative attitudes towards students.

Another research finding was that there was no difference in the attitude scores of PE teachers who had or did not have a SN individual in their family towards students with intellectual disabilities. Similar results were reported in studies investigating the attitudes of PE teachers who had SN individuals in their family or class towards students with intellectual disabilities (Block and Rizzo, 1995; Özer et al., 2006; Özer et al., 2013; Rizzo and Vispoel, 1991;). However, in the study of Özcan and Özer (2018), a statistically significant difference was found in the "Benefits" sub-dimension and total attitude scores in favor of PE teachers who had a relative with intellectual disability. This difference may have been due to the high attitude scores of all of the PE teachers in the study.

The attitude scores of PE teachers who had academic preparation (Sports for People with Disabilities) for SN individuals were higher in the "Benefits", "Supports", and "Fears" sub-dimensions

than the teachers who did not take the course. Research results in the literature supported this finding (Block and Rizzo, 1995; Combs et al., 2010; Folsom-Meek and Rizzo, 2002; Kowalski and Rizzo, 1996; Kudlacek, Valkova, Sherrill, Myers, and French, 2002; Obrusnikova, 2008; Wang et al., 2015). Furthermore, Block and Rizzo (1995) stated that the lack of in-service training and support for PE teachers for PE with SN students is a critical failure. Through the Sports for People with Disabilities course, the shortcomings and SN students, as well as teaching methods, etc., can be clarified and explained to the teacher candidates, which in turn would grant them a better understanding and the ability to solve problems that they may encounter regarding SN students during their service. In studies conducted for the inclusion of SN students, experience and social contact practices with children with SN should be included in undergraduate education in order for PE teachers to develop positive attitudes.

Contrary to the findings obtained in this study, it was reported in the studies conducted by Rizzo and Wright (1988), Rizzo and Vispoel (1991), and Yaman et al. (2018) that taking the Sports for People with Disabilities course did not affect the attitudes of the PE teachers. In a study conducted in England, more than half of the teacher candidates perceived the inclusion education that they received as ineffective and demanded practice/activity-based education (Coates, 2012).

In conclusion, it was determined that those who had experience with students with intellectual disabilities, had academic preparation, had 10 years of service or less, and were aged 30 or under, had more positive attitudes towards students with intellectual disability. In terms of gender, it was concluded that the attitudes of the PE teachers towards students with intellectual disabilities were similar. In order for students with SN to benefit more from PE and sports lessons, providing in-service training to teachers who did not take the Sports for People with Disabilities course can enable the teachers to develop more positive attitudes towards students with intellectual disabilities. It is thought that it would be useful to investigate the reasons underlying the teachers' positive or negative attitudes towards students with SN using qualitative research techniques in future studies.

Kaynakça

- Ammah, J. & Hodge, S. (2005). Secondary physical education teachers' beliefs and practices in teaching students with severe disabilities: A descriptive analysis. *The High School Journal*, 89(2), 40-54.
- Avramidis, E. & Norwich, B. (2002). Teachers' attitudes towards integration/inclusion: A review of literature. *European Journal of Special Needs Education*, 17(2), 129-147. <https://doi.org/10.1080/08856250210129056>.
- Ayan, S. & Ergin, M. (2017). Özel gereksinimli bireylerin fiziksel aktivite programlarına katılımlarını engelleyen faktörlerin incelenmesi. *Turkish Studies*, 12(25), 149-168.
- Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı. (2009). Toplum özürlülüğü nasıl anlıyor: Temel araştırması. Retrieved from. <https://ailevecalisma.gov.tr/media/42389/how-society-perceives-persons-with-disabilities.pdf>
- Bekiari, A. & Sakelariou, K. (2004) Physical education teacher's opinions towards inclusion of students with disabilities. *Italian Journal of Sport Sciences*, 2, 10-15.
- Bines, H. & Lei, P. (2011). Disability and education: The longest road to inclusion. *International Journal of Educational Development*, 31(5), 419-424. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2011.04.009>.
- Block, M. E. & Rizzo, T. L. (1995). Attitudes and attributes of physical educators associated with teaching individuals with severe and profound disabilities. *Journal of the Association for Persons with Severe Handicaps*, 20(1), 80-87.
- Coates, J. K. (2012). Teaching inclusively: Are secondary physical education student teachers sufficiently prepared to teach in inclusive environments? *Physical Education and Sport Pedagogy*, 17(4), 349-365. <https://doi.org/10.1080/17408989.2011.582487>.
- Combs, S., Elliott, S. & Whipple, K. (2010). Elementary physical education teachers' attitudes towards the inclusion of children with special needs: A qualitative investigation. *International Journal of Special Education*, 25(1), 114-125.
- Conatser, P., Block, M. & Gansneder, B. (2002). Aquatic instructors' beliefs toward inclusion: The theory of planned behavior. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 19, 172-187. <https://doi.org/10.1123/apaq.19.2.172>.
- Conatser, P., Block, M. & Lepore, M. (2000). Aquatic instructors' attitudes toward teaching students with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 17(2), 197-207.
- DePauw, K. P. & Karp, G. G. (1990). Attitudes of selected college students toward including disabled individuals in integrated settings. In Doll-Tepper, G., Dahms C., Doll B., von Selzam H. (Eds.), *Adapted physical activity*. Springer, Berlin, Heidelberg.

- Disabled Persons Assembly of New Zealand. (2020). Retrieved from <http://www.dpa.org.nz/14/12/2020>.
- Doulkeridou, A., Evagelinou, C., Mouratidou, K., Koidou, E., Panagiotou, A. & Kudlacek, M. (2011). Attitudes of greek physical education teachers towards inclusion of students with disabilities in physical education classes. *International Journal of Special Education*, 26(1), 1-11.
- Folsom-Meek, S. L. & Rizzo, T. (2002) Validating the physical educators' attitude toward teaching individuals with disabilities: PEATID-III survey for future professionals, *Adapted Physical Activity Quarterly*, 19, 141–154.
- Hodge, S. R., Ammah, J. O. A., Casebolt, K., LaMaster, K. & O'Sullivan, M. (2004) High school general physical education teachers' behaviors and beliefs associated with inclusion. *Sport, Education and Society*, 9, 395–419. <https://doi.org/10.1080/13573320412331302458>.
- Hodge, S. R. & Elliott, G. (2013). Physical education majors' judgment about inclusion and teaching students with disabilities. *Journal of Education and Training Studies*, 1(1), 151–157. <http://dx.doi.org/10.11114/jets.v1i1.88>.
- Hodge, S. R. & Jansma, P. (1999). Effects of contact time and location of practicum experiences on attitudes of physical education majors. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 16, 48-63. <https://doi.org/10.1123/apaq.16.1.48>
- Hutzler, Y. (2003) Attitudes toward the participation of individuals with disabilities in physical activity: a review. *Quest*, 55, 347–73. <https://doi.org/10.1080/00336297.2003.10491809>.
- Jerlinder, K., Danermark, B. & Gill, P. (2009). Swedish primary-school teachers' attitudes to inclusion—the case of pe and pupils with physical disabilities. *European Journal of Special Needs Education*, 25(1), 45-57.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları.
- Kowalski, E. M. & Rizzo, T. L. (1996) Factors influencing preservice student attitudes toward individuals with disabilities, *Adapted Physical Activity Quarterly*, 13, 180–196. <https://doi.org/10.1123/apaq.13.2.180>.
- Kudlacek, M. (2001). *An attitude toward inclusion instrument based on the theory of planned behaviours for prospective Czech physical educators* Unpublished Doctoral Dissertation. Texas Woman's University, Department of Kinesiology, Denton, TX.
- Kudlacek, M., Valkova, H., Sherrill, C., Myers, B. & French, R. (2002). An inclusion instrument based on planned behaviour theory for prospective physical educators. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 19, 280–299.
- Kurtuluş, K. (2010). *Araştırma yöntemleri*. Türkmen Kitabevi.

- Meegan, S. & MacPhail, A. (2006) Irish physical educators' attitude toward teaching students with special educational needs, *European Physical Education Review*, 12(1), 75-97. <https://doi.org/10.1177/1356336X06060213>
- Michailakis, D. & Reich, W. (2009). Dilemmas of inclusive education. *European Journal of Disability Research*, 3, 24–44. <https://doi.org/10.1016/j.alter.2008.10.001> 08.01.2021.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). Retrieved from. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060531-2.htm> 08.01.2021.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2020). Retrieved from. http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_09/04144812_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2019_2020.pdf 07.01.2020
- Obrusnikova, I. (2008). Physical educators' beliefs about teaching children with disabilities. *Perceptual and Motor Skills*, 106, 637–644.
- Özcan, G. H. & Özer, D. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin zihinsel engelli çocuklara yönelik tutumlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Journal of Health and Sport Sciences*, 1(1), 39-51.
- Özer, D., Baran, F., Aktop, A. & Nalbant, S. (2006). Beden eğitimi öğretmenlerinin zihinsel engelli çocuklara ilişkin tutumlarının incelenmesine yönelik bir ön çalışma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 3-8.
- Özer, D., Nalbant, S., Ağlamış, E., Baran, F., Kaya-Samut, P., Aktop, A. & Hutzler, Y. (2013). Physical education teachers' attitudes towards children with intellectual disability: the impact of time in service, gender, and previous acquaintance, *Journal of Intellectual Disability Research*, 57(11), 1001-1013. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2788.2012.01596.x>.
- Papadopoulou, D., Kokaridas, D., Papanikolaou, Z. & Patsiaouras, A. (2004). Attitudes of Greek physical education teachers toward inclusion of students with disabilities. *International Journal of Special Education*, 19(2), 104-111.
- Rizzo, T. L. & Vispoel, W. P. (1991) Physical educators' attributes and attitudes toward teaching students with handicaps. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 8, 4–11.
- Rizzo, T. L. & Wright, R. G. (1988) Selected attributes related to physical educators' attitudes toward teaching students with handicaps. *Mental Retardation*, 26, 307–09.
- Stewart, C. C. (1988) Modification of student attitudes toward disabled peers, *Adapted Physical Activity Quarterly*, 5(1) 44–48. <https://doi.org/10.1123/apaq.5.1.44>.
- Süngü, B., Özer, D. & Hamarat, B. (2020). Beden eğitimi öğretmen adaylarının zihinsel engelli çocuklara yönelik tutumlarıyla ilgili bir ölçek geliştirme çalışması. *SDÜ Sağlık Yönetim Dergisi*, 2(1), 11-26.

- Tripp, A. & Rizzo, T. (2006). Disability labels affect physical educators. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 2(3), 310-326. <https://doi.org/10.1123/apaq.23.3.310>.
- Tripp, A. & Sherrill, C. (1991) Attitude theories of relevance to adapted physical education. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 8(1), 12-27. <https://doi.org/10.1123/apaq.8.1.12>.
- Vaporidi, I., Kokaridas, D. & Krommidas, C. (2005). Attitudes of physical education teachers toward the inclusion of students with disabilities in typical classes. *Inquiries in Sport & Physical Education*, 3(1), 40-47.
- Wang, L. J., Qi, J. & Wang, L. (2015). Beliefs of Chinese physical educators on teaching students with disabilities in general physical education classes. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 32(2), 137-155. <http://dx.doi.org/10.1123/APAQ.2014-0140>
- Yaman, Ç., Uluişik, V. Hergüner, G. & Önal, A. (2018). Examining the attitudes of physical education teachers towards special education (the handicapped). *Physical Education of Students*, 22(4), 207-216.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Zimbardo, P. G. & Leippe, M. R. (1991). *The psychology of attitude change and social influence*. McGraw-Hill.